

MANNUS FRANKEN †

Dit droeve bericht zullen velen onzer reeds op 5 Augustus in de krant gelezen hebben en vele film-amateurs zullen teruggedacht hebben aan de prille jeugd onzer organisatie, waarvan hij de initiator was. We kunnen ons de NOVA niet denken zonder de Smalfilmliga waar zij uit voortgekomen is — we kunnen ons de Smalfilmliga niet begrijpen zonder haar oprichter Mannus Franken.

Wat bracht Mannus Franken er toe als cineast de amateur-filmers bijeen te brengen? In Frankrijk had hij de film leren kennen als een bijzondere kunstvorm en met het ideaal van een onafhankelijke film — (onafhankelijk van industrie en publieke waardering) kwam hij in Holland terug. Met Joris Ivens was hij een der eerste Hollandse Avant-Gardisten. Samen maakten zij „Regen” en „Branding”. Hij werd mede-oprichter van de „Uitkijk”. Er was een vereniging de „Filmliga” die een zeer stormachtig bestaan had. Maar wie is onafhankelijker in zijn werk dan de amateur-cineast? Zo riep op 19 Januari 1931 Franken een groep enthousiaste filmers bijeen en zijn initiatief sloeg in. Binnen een jaar 200 leden. Maar misschien begrijpen we tegenwoordig nog beter zijn bedoeling dan toentertijd, n.l. voortgaan in de lijn der Avant Garde.

Zelden zal een vereniging zo'n bescheiden oprichter gehad hebben als Franken was. Hij had geen behoefte zich op de voorgrond te plaatsen of eigen werk

naar voren te brengen. In het toenmalig hoofdbestuur nam hij een bescheiden plaats in — verdween na drie jaren. Maar de keren dat hij op onze clubavonden kwam, zullen mij in dankbare herinnering blijven. Zijn aanwijzingen waren van grote waarde. Hij zat altijd boordevol ideeën en flitsen. Hij was een vriendelijke, fijngevoelige en receptieve persoonlijkheid. Alle polemiek was hem vreemd. Van een ontmoeting met hem kwam men rijker terug.

Over wat hij als kunstenaar gepresteerd heeft, zal de pers schrijven. In zijn film „Jardin du Luxembourg” sprak zijn liefde voor kinderen. Van zijn plannen voor een jongens-film mocht hij graag vertellen. „Regen” was voor de amateur een leerschool in fijne observatie. Voor de lustra der Delftse studenten ontwierp hij openluchtspelen: D. 16 M.M. en een circusspel.

Daarna ging Franken naar Ned. Indië. Gefascineerd door land en volk ontstond „Pareh, het lied van de rijst”. Na de oorlog „Tanah Sabrang”, het land aan de overkant en „Wordende wereld”.

Wie Franken kende, kon begrijpen hoe zijn ontvankelijke persoonlijkheid dit land had lief gekregen.

Slechts een klein deel van zijn grote rijkdom aan ideeën heeft hij kunnen verwerkelijken.

Maar bovenal zullen wij zijn hartelijke, vriendelijke persoonlijkheid missen.

JOH. G. HUNNINGHER.